

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL UAB „A“ SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ MOKESČIŲ INSPEKCIJĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018-06-01 Nr. 4D-2018/1-286

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo uždarnosios akcinės bendrovės „A“ (toliau vadinama ir – Bendrovė, Pareiškėjas) generalinio direktoriaus X pasirašytą skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau vadinama – VMI prie FM, VMI) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su derybų dėl mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymo procedūros iniciavimu bei sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „VMI 2017-08-27 Patikrinimo aktu Nr. (21.60-32) FR0680-372 (toliau – Patikrinimo aktas) užbaigė mokestinio patikrinimo procedūrą ir apskaičiavo Pareiškėjui mokėtinas mokesčių sumas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Pareiškėjas 2017-10-23 Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) [Mokesčių administravimo įstatymo; toliau vadinama ir – MAĮ] 131 str. 1 dalies nustatyta tvarka pateikė pastabas dėl Patikrinimo akto, kuriame taip pat MAĮ 71 str. 1 dalies pagrindu pateikė pasiūlymą inicijuoti derybų dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų dydžio procedūrą.“

2.3. „VMI 2017-11-12 raštu Nr. (24.12-31-5) R-7462 [...] informavo Pareiškėją apie tai, kad yra priimtas sprendimas inicijuoti derybų su Pareiškėju procedūrą, paskirta derybų data ir laikas [...]“.

2.4. „Pareiškėjas 2017-12-01 raštu [...] kreipėsi į VMI su prašymu, kad būtų atliktas VMI veiksmų, keliančių abejonių VMI objektyvumu, tyrimas ir nuo su Pareiškėju susijusių kontrolės procedūrų būtų nušalintas aukštas VMI pareigūnas A. Klerauskas.“

2.5. „VMI nemotyvuotai 2018-01-15 raštu [...] atšaukė VMI 2017-11-12 raštu [...] paskirtas derybas ir, nepradėjusi Pareiškėjo Pastabų nagrinėjimo procedūros, iš anksto nurodė, koks bus Pastabų nagrinėjimo procedūros rezultatas – pakartotinis mokestinis patikrinimas.“

2.6. „Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo procesas buvo užbaigtas VMI 2018-02-09 Sprendimu dėl Patikrinimo akto tvirtinimo [...], kuriuo buvo priimtas formalus sprendimas, apie kurį Pareiškėjas buvo informuotas dar iki pastabų nagrinėjimo proceso pradžios, t. y., 2018-01-15 [...]“.

2.7. „VMI dėl Pareiškėjo 2017-10-23 pateikto pasiūlymo inicijuoti derybų dėl mokesčių dydžio procedūrą priėmė du kardinaliai priešingus sprendimus: 1.1. VMI 2017-11-12 [...] informavo Pareiškėją apie priimtą sprendimą inicijuoti derybų procedūrą; 1.2. VMI 2018-01-15

raštu [...] informavo Pareiškėją apie tai, kad yra priimtas sprendimas neinicijuoti derybų procedūros su Pareiškėju.“

2.8. „VMI jau 2018-01-15 buvo žinomas dar neprasidėjusios administracinės procedūros – Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo procedūros rezultatas [...]“

2.9. „Patikrinimų taisyklės [Mokestinių patikrinimų atlikimo, jų rezultatų įforminimo ir patvirtinimo taisyklės; toliau vadinama ir – Patikrinimų taisyklės] nenumato galimybės priimti procedūrinių sprendimų iki pastabų nagrinėjimo procedūros pradžios. Vadovaujantis Patikrinimų taisyklių 127, 128 punkto nuostatomis, sprendimas dėl Patikrinimo akto gali būti priimtas tik po to, kai išnagrinėjamos mokesčių mokėtojo pastabos, kurių nagrinėjimui yra skiriamas 30 dienų terminas (Patikrinimų taisyklių 121 punktas). Iš VMI 2018-01-15 rašto (24.12-31-5) R-232 (Priedas Nr. 3) matyti, kad VMI Sprendimo turinys jau buvo žinomas 2018-01-15, t. y. esant sustabdytai Pareiškėjo pateiktų pastabų nagrinėjimo procedūrai ir iki Sprendinio priėmimo momento, t. y. iki oficialios Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo procedūros pradžios (ir pabaigos).“

2.10. „Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, sprendimas pradėti derybas priimamas specialios VMI darbo grupės, kuri, įvertinusi mokesčių mokėtojo pasiūlyme nurodytas aplinkybes, pateikia savo išvadas, kurios yra privalomos VMI. Šiuo atveju visiškai nesuprantama, kaip ir kokiu pagrindu VMI galėjo priimti du skirtingus sprendimus dėl mokesčių mokėtojo pateikto to paties prašymo inicijuoti derybų procedūrą.“

2.11. „Pabrėžtina, kad Taisyklės, reglamentuojančios pasiūlymų dėl derybų nagrinėjimo tvarką, apskritai nenumato galimybės pakeisti VMI darbo grupės priimto sprendimo dėl derybų inicijavimo tikslingumo [...]“

2.12. „[...] VMI procesiniai veiksmai ir priimti procesiniai sprendimai negali būti pagrindžiami jokiais teisės aktų normomis – VMI nėra suteikta teisė spręsti dėl pakartotinio mokestinio patikrinimo būtinybės neužbaigus privalomos pastabų dėl patikrinimo akto nagrinėjimo procedūros ir patikrinimo akto teisėtumo tyrimo procedūros.“

2.13. „MAĮ ir Taisyklių pagrindu reglamentuojama pastabų nagrinėjimo procedūra, jai keliami tikslai ir uždaviniai negali būti pasiekti, o priimamų sprendimų teisėtumas negali būti užtikrinamas, jeigu sprendimai priimami dar iki procedūros pradžios, kas yra laikytina akivaizdžiu piktnaudžiavimu ir biurokratizmu.“

2.14. „[...] šiuo atveju yra labai aiški priežastis, dėl ko prasidėjo visa eilė nelogiškų ir nesuderinamų VMI sprendimų – Pareiškėjo 2017-12-01 prašymas ištirti VMI Kontrolės departamento viršininko A. Klerausko veiksmus. Po tokio prašymo buvo atšaukta derybų procedūra, taip pat priimtas neprocesinis sprendimas dėl pakartotinio mokestinio patikrinimo, nors šis sprendimas galėjo būti priimtas tik pastabų nagrinėjimo procedūros metu.“

3. Kartu su skundu Pareiškėjas Seimo kontrolieriui, be kita ko, pateikė:

3.1. VMI prie FM **2017-11-12** raštą Nr. (24.12-31-5) R-7462, kuriame, be kita ko, nurodyta: „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos [...], išnagrinėjusi UAB „A“ 2017-10-23 pasiūlymą pasirašyti susitarimą dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų dydžio, **nusprendė pradėti derybas** dėl susitarimo pasirašymo pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio nuostatas“;

3.2. VMI prie FM **2018-01-15** raštą Nr. (24.12-31-5) R-232, kuriame, be kita ko, nurodyta: „Valstybinė mokesčių inspekcija [...] įvertino Jūsų 2017-12-01 rašte „Dėl piktnaudžiavimo atveju“ išdėstytas abejones dėl mokesčių administratoriaus UAB „A“ (toliau – Bendrovė) ir su Bendrove susijusių asmenų atžvilgiu atliktų veiksmų suderinamumo ir kompleksiskumo, kontrolės procedūrų objektyvumo ir nuoseklumo, o taip pat su Bendrove kontroliuojančios įmonės 2017-12-22 prašymu „Dėl mokestinės kontrolės procedūrų objektyvumo užtikrinimo, mokesčių administratoriaus darbuotojų veiksmų įvertinimo“ pateiktas mokestinių nuostolių perkėlimo sutartis [...], siekdama kompleksiskai ir nuosekliai įvertinti visas Bendrovės

mokestines prievolės bei 2017-08-21 Bendrovės atžvilgiu atlikto mokestinio patikrinimo metu nustatytas aplinkybės, planuoja atlikti pakartotinį Bendrovės mokestinį patikrinimą. Atsižvelgdama į aukščiau išdėstyta, VMI prie FM **nusprendė nepradėti derybų** dėl susitarimo pasirašymo pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio nuostatas“;

3.3. VMI prie FM **2018-02-09** sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.131-31-5) FR 0682-42, kuriame, be kita ko, nurodyta: „Vadovaudamasi MAĮ 132 str. 2 d. 4 p., Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkė Edita Janušienė nusprendė: 1. Atnaujinti Bendrovės 2017-10-23 pastabų dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos 2017-08-21 patikrinimo akto [...] nagrinėjimą. 2. Pavesti pakartotinai patikrinti UAB „A“.“

4. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo:

4.1. „Ištirti ir įvertinti, ar VMI veiksmuose, susijusiuose su sprendimo dėl derybų neinicijavimo priėmimo inicijavimu ir priėmimu, [nėra] biurokratizmo ir piktnaudžiavimo, kaip jie apibrėžti Seimo kontrolierių įstatymo 2 str. 1 ir 4 dalyje, požymių.“

4.2. „Ištirti ir įvertinti, ar VMI veiksmuose, susijusiuose su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu iki oficialios pastabų nagrinėjimo procedūros pradžios, neturi biurokratizmo ir piktnaudžiavimo, kaip jie apibrėžti Seimo kontrolierių įstatymo 2 str. 1 ir 4 dalyje, požymių.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Siekdamas išsiaiškinti skunde aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierius 2018-04-24 raštu Nr. 4D-2018/1-286/3D-1156 kreipėsi į VMI prie FM prašydamas pateikti informaciją, paaiškinimus ir juos patvirtinančius dokumentus, susijusius su Pareiškėjo keliamais klausimais.

6. VMI prie FM 2018-05-18 raštu Nr. (24.12-31-5) R-2856 Seimo kontrolieriui, be kita ko, pateikė šią informaciją:

6.1. „Valstybinė mokesčių inspekcija įvertinusi pastabose / pasiūlyme nurodytas aplinkybes bei siekdama įgyvendinti MAĮ 71 straipsnyje įtvirtintą galimybę mokesčių mokėtojui pasirašyti susitarimą tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus bei vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje numatytais protingumo ir teisingumo kriterijais, 2017-10-26 sprendimu Nr. 69-104 (priedas Nr. 3) sustabdė pastabų nagrinėjimą, iki bus išnagrinėtas Bendrovės pasiūlymas pasirašyti susitarimą, o nusprendus pradėti derybas dėl susitarimo pasirašymo – iki bus baigtas derybų procesas.“

6.2. „Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas MAĮ 71 straipsnio ir Taisyklių 7 punkte išdėstytą sąvoką „nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti“, savo jurisprudencijoje [Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-09-27 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-2428/2012] yra nurodęs, jog MAĮ 71 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, nenustato imperatyvios pareigos mokesčių administratoriui pasirašyti su mokesčių mokėtoju susitarimą kiekvienu atveju, o tik suteikia teisę susitarti dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio. [...] MAĮ 71 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta mokesčių administratoriaus diskrecija ne tik dėl susitarimo su mokesčių mokėtoju sudarymo, tačiau ir dėl įrodymų, kuriais grindžiamas mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumas, vertinimo.“

6.3. „[...] Darbo grupė priima sprendimus dėl susitarimo procedūros iniciavimo / neiniciavimo. Mokesčių mokėtojų pasiūlymai nagrinėjami Darbo grupės posėdyje, o sprendimai priimami balsų dauguma atviru vardiniu balsavimu [...].“

6.4. „Darbo grupė priimdama sprendimus dėl susitarimo procedūros iniciavimo / neiniciavimo vadovaujasi mokesčių teisės aktais (MAĮ 71 straipsniu ir Taisyklėmis); bendraisiais teisės principais; protingumo ir teisingumo, teisėtų lūkesčių bei gerojo administravimo kriterijais bei suformuota teismų praktika.“

6.5. „[...] pažymime, jog Darbo grupė, išnagrinėjusi Bendrovės pateiktą pasiūlymą, 2017-12-11 priėmė sprendimą pradėti derybų procedūrą. Apie priimtą sprendimą, kaip numatyta Taisyklių 17.2 punkte, Bendrovė buvo informuota 2017-12-12 raštu Nr. (24.12-31-5) R-7465 [...].“

6.6. „Darbo grupė turi įgaliojimus veikti mokesčių administratoriaus vardu, todėl turi teisę ne tik priimti sprendimus dėl susitarimo iniciavimo, tačiau analogiškai gali ir nepradėti susitarimo procedūros. Susitarimo procedūros metu, t. y. Bendrovės prašymo nagrinėjimo metu, Valstybinė mokesčių inspekcija gavo Bendrovės ir su ja susijusių įmonių prašymus ir dokumentus, kurie turėjo tiesioginės įtakos mokestinės prievolės apskaičiavimui ne tik Bendrovės, bet ir susijusių įmonių atžvilgiu: 1) Bendrovės 2017-12-01 raštą „Dėl piktnaudžiavimo požymių“ (registracijos Nr. G-17033, priedas Nr. 5) [...]; 2) Bendrovės įmonių grupės UAB „B“ 2017-12-22 prašymą „Dėl mokestinės kontrolės procedūrų objektyvumo užtikrinimo ir mokesčių administratoriaus darbuotojų veiksmų įvertinimo“ [...]. Su prašymu UAB „B“ pateikė mokestinių nuostolių perkėlimo sutartis, tarp kurių – 2012 m. gegužės 28 d. Mokestinių nuostolių perkėlimo sutartimi Bendrovė perėmė 2011 m. 3 527 756 Lt mokestinius nuostolius iš UAB „B“. 3) Bendrovės įmonių grupės UAB „B“ 2018-02-03 prašymą (registracijos Nr. G-161, priedas Nr.7) [...].“

6.7. „Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, jog Bendrovės įmonių grupės atžvilgiu pasibaigė mokestinis ginčas su UAB „D“ (LVAT 2017-10-05 sprendimas administracinėje byloje Nr. [...]), UAB „C“ (Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2017-12-27 sprendimas Nr. S-271(7-235/2017) ir susijusiais asmenimis (pavyzdžiui, [...] [asmens duomenys žinomi] atžvilgiu buvo priimtas Komisijos 2017-10-19 sprendimas Nr. S-215(7-185/2017)).“

6.8. „[...] Darbo grupė, įvertinusi 2017-12-04 Bendrovės rašte bei 2017-12-22 UAB „B“ pateiktus argumentus bei papildomus dokumentus, tarp kurių jau minėta 2012 m. gegužės 28 d. Mokestinių nuostolių perkėlimo sutartis, konstatavo, jog Bendrovės atžvilgiu patikrinimas buvo atliktas nevisapusišku su apmokestinimu susijusių aplinkybių nustatymu bei įvertinimu, todėl iškilo poreikis atlikti pakartotinį patikrinimą. Taigi Darbo grupė nusprendė, jog tik pakartotinio patikrinimo metu būtų galima kompleksiskai ir nuosekliai įvertinti visas Bendrovės mokestines prievoles; pašalinti bet kokias mokesčių mokėtojos abejones dėl mokesčių administratoriaus šališkumo, todėl 2018-01-15 raštu Nr. (24.12-31-5) R-232 (priedas Nr. 8) informavo Bendrovę apie nutraukiamą derybų procedūrą.“

6.9. „[...] Darbo grupė (kartu ir mokesčių administratorius) turi teisę atsisakyti sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju bet kurioje derybų stadijoje, nes MAĮ neriboja mokesčių administratoriaus diskrecijos nei dėl įrodymų, kuriais grindžiamas mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pakankamumo vertinimas, nei dėl susitarimo su mokesčių mokėtoju sudarymo. Jokia institucija negali įpareigoti mokesčių administratoriaus sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jeigu, mokesčių administratoriaus nuomone / vertinimu, tokiame susitarime sudaryti nėra MAĮ 71 straipsnio 1 dalyje numatytų pagrindų [...].“

6.10. „Pareiškėja klaidingai traktuoja, jog Darbo grupės siūlymas pradėti susitarimo procedūrą, o vėliau atsisakymas derėtis, turi lemiamą reikšmę kitų mokesčių administratoriaus procedūrų atžvilgiu.“

6.11. „Taisyklėse nėra aptarti Darbo grupės veiksmas, kai mokesčių administratorius priėmęs sprendimą inicijuoti derybų procedūrą, vėliau jį laiko nebegaliojančiu. Pirma, tokia situacija nėra dažna, o antra, reikia pripažinti, jog nėra įmanoma teisiškai sureguliuoti visų galimų situacijų.“

6.12. „[...] Darbo grupė, įvertinusi Bendrovės 2017-12-04 bei UAB „B“ 2017-12-11 prašymuose išdėstytus argumentus, pakeitė savo sprendimą pradėti derybas su Bendrove, nes tik mokestinio patikrinimo metu būtų galima visapusiškai įvertinti Bendrovės mokestines prievoles ir tokiu būdu pašalinti bet kokias abejones dėl mokesčių administratoriaus šališkumo ar neobjektyvumo, užtikrinti su bendrove susijusių asmenų kontrolės veiksmų nuoseklumą bei kompleksiskumą. Atsižvelgiant į tai, nuspręsta derybų nepradėti.“

6.13. „Darbo grupė 2015-01-15 raštu, informuodama apie planuojamą atlikti mokestinį patikrinimą, pateikė Darbo grupės nuomonę dėl to, kaip šioje konkrečioje situacijoje turėtų būti išspręstas Bendrovės mokestinių prievolių nustatymo klausimas, tokiu būdu Bendrovei paaiškinant ir tai, kodėl centrinis mokesčių administratorius pakeitė savo sprendimą pradėti derybas, nors jau anksčiau buvo nustačiusi, kad nei mokesčių mokėtojas, nei mokesčių administratorius neturi neginčijamų įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, ir dėl to 2017-12-12 raštu buvo pakvietusi Bendrovę į derybas.“

6.14. „Tiek Darbo grupė, pateikdama nuomonę dėl planuojamo mokestinio patikrinimo, tiek Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkė, pasirašydama sprendimą pavesti atlikti pakartotinį Bendrovės mokestinį patikrinimą, disponavo ta pačia informacija ir tokia pačia apimtimi (patikrinimo aktas bei patikrinimo metu surinkta informacija, Bendrovės pastabos dėl patikrinimo akto, aukščiau minėtuose Bendrovės bei su ja susijusių asmenų raštuose pateikti argumentai), todėl Darbo grupei visi motyvai, kurie išdėstyti 2018-02-09 sprendime ir dėl kurių buvo nuspręsta atlikti pakartotinį Bendrovės mokestinį patikrinimą, buvo akivaizdūs ir žinomi jau nagrinėjant prašymą pasirašyti susitarimą pagal MAĮ 71 straipsnį.“

6.15. „[...] pasibaigus susitarimo procedūrai (ją nutraukus), buvo atnaujinta sustabdyta mokestinė (kontrolės) procedūra dėl Bendrovės pastabų argumentų, susijusių su patikrinimo akto tvirtinimu. Net ir tuo atveju, jeigu susitarimo procedūra vis dėlto būtų pradėta ir susitarimas būtų pasirašytas, Valstybinė mokesčių inspekcija bet kuriuo atveju kontrolės procedūrą būtų baigusi sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo.“

6.16. „Bendrovė dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos 2018-02-09 sprendimo Nr. (21.131-31-5) FR0682-42 iniciavo ginčus ikiteisminio ginčo institucijose – Komisijoje ir Lietuvos administracinių ginčų komisijoje (toliau – LAGK) bei teisinius ginčus – Vilniaus apygardos administraciniame teisme. Bendrovės skunduose pateikti argumentai iš dalies sutampa su Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus įstaigai pateiktais skundo argumentais, t. y. Bendrovė pasisakė dėl tų pačių faktinių aplinkybių, o būtent dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos bei Darbo grupės priimtų sprendimų.“

7. VMI prie FM Seimo kontrolieriui, be kitų, papildomai pateikė šiuos dokumentus:

7.1. Bendrovės 2018-05-07 skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (toliau vadinama – VAAT) dėl LAGK 2018-04-06 sprendimo Nr. 3R-150 AG-103/06-2018, kuriame, be kitų aplinkybių, nurodoma:

7.1.1. „Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos [...] 2018-02-09 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo [...] (toliau – VMI Sprendimas) išnagrinėjusi UAB „A“ [...] pastabas dėl 2017-08-21 patikrinimo akto [...] priėmė MAĮ 132 str. 2 dalies 4 punkte nurodytą sprendimą – pavedė atlikti pakartotinį Pareiškėjo mokestinį patikrinimą“;

7.1.2. „Pareiškėjo nuomone, VMI Sprendimas priimtas piktnaudžiaujant teise, neužtikrinant objektyvaus ir nešališko Pareiškėjo pastabų dėl Patikrinimo akto nagrinėjimo proceso – VMI net nenagrinėjusi Pareiškėjo pastabų iš anksto numatė, koks sprendimas bus priimtas

Pareiškėjo atžvilgiu, ką pagrindžia VMI 2018-01-15 raštas [...], kuriame dar 2018-01-15 (nevykstant pastabų nagrinėjimo procesui) VMI nurodė, kokį sprendimą Pareiškėjo atžvilgiu priims“;

7.1.3. „[...] VMI 2018-01-15 raštu, dar net nenagrinėjant Pareiškėjo pastabų, iš anksto nurodė, kad Pareiškėjo atžvilgiu vykdys pakartotinį mokestinį patikrinimą (nors dar nebuvo baigtas esamas), akivaizdžiai įrodo aplinkybę, kad VMI Sprendimas priimtas neteisėtai ir neatlikus privalomo Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo, t. y. VMI neteisėtai atsisakė vykdyti jai MAĮ 132 str. 1 dalyje nustatytas pareigas“;

7.1.4. „VMI Sprendimu yra siekiama nuslėpti aplinkybę, kad VMI 2017-11-12 raštu [...] informavo Pareiškėją apie tai, kad buvo priimtas sprendimas inicijuoti derybas su Pareiškėju dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų dydžio ir buvo paskirta derybų data – 2018-01-23 15 val., t. y. VMI priėmė sprendimą neinicijuoti susitarimo su mokesčių mokėtoju procedūros“;

7.1.5. „Po to, kai Pareiškėjas pateikė prašymą dėl A. Klerausko nušalinimo, VMI nesilaikydama procedūros neteisėtai bandė 2017-12-22 inicijuoti Pareiškėjo mokestinį patikrinimą, kurį buvo priversta nutraukti 2017-12-28 dėl akivaizdžių procedūrinių pažeidimų, taip pat 2017-01-15 raštu atšaukė paskirtą derybų su Pareiškėju datą bei net neatnaujinsi ir nepradėjusi Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo procedūros nurodė, kad Pareiškėjo atžvilgiu bus inicijuotas pakartotinis mokestinis patikrinimas“;

7.2. patikslintą Bendrovės 2018-05-28 skundą VAAT dėl LAGK 2018-04-06 sprendimo Nr. 3R-150 AG-103/06-2018.

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

8. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

8.1. **Seimo kontrolierių įstatymo** (toliau vadinama – Įstatymas):

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“;

13 straipsnis – „1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės. [...]“;

17 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; [...]; 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas“;

22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]“.

8.2. **Teisėkūros pagrindų įstatymo:**

3 straipsnis – „2. Teisėkūroje vadovaujamasi šiais principais: [...] 2) proporcingumo, reiškiančiu, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią našą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti; [...]; 6) aiškumo, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...]“.

8.3. **Mokesčių administravimo įstatymo (MAĮ):**

15 straipsnis – „1. Valstybės institucija, atsakinga už šio Įstatymo 13 straipsnyje nurodytų mokesčių, išskyrus muitus, administravimą Lietuvos Respublikoje, yra Valstybinė mokesčių inspekcija.“

19 straipsnis – „1. Pagrindiniai Valstybinės mokesčių inspekcijos uždaviniai yra: 1) padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas; 2) įgyvendinti mokesčių įstatymus; 3) užtikrinti, kad mokesčiai į biudžetą būtų sumokėti. [...]“;

25 straipsnis – „1. Centrinis mokesčių administratorius pagal kompetenciją atlieka tokias pagrindines funkcijas: [...] 7) kontroliuoja, ar teisingai apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti mokesčiai; [...]“;

71 straipsnis – „1. Mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą negu nurodyta susitarime. Minėtas susitarimas gali būti pasirašytas mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, taip pat visų mokestinių ginčų nagrinėjimo etapų metu. [...]“

8.4. Mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymo taisyklių (Taisyklės), patvirtintų VMI prie FM viršininko 2004-12-30 įsakymu Nr. VA-210:

4 punktas – „Susitarimo pasirašymo pagrįstumui bei tikslingumui vertinti, vesti derybas su mokesčių mokėtoju dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų bei rengti atitinkamo susitarimo projektus, taip pat atlikti kitas funkcijas, nurodytas Taisyklėse, yra sudaroma darbo grupė, t. y. darbo grupė turi įgaliojimus veikti mokesčių administratoriaus vardu. Darbo grupė sudaroma iš mokesčių administratoriaus (VMI prie FM ir/arba AVMI) valstybės tarnautojų ir veikia nuo VMI prie FM ir/ar AVMI viršininko įsakymo, kuriuo ji sudaryta, įsigaliojimo dienos. Darbo grupė turi visus įgaliojimus vykdyti VMI prie FM/ar AVMI viršininko nustatytas užduotis“;

5 punktas – „Darbo grupės organizavimas. [...] 5.7. Darbo grupė sprendimus dėl susitarimų priima, kai posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 1/2 darbo grupės narių (įskaitant darbo grupės vadovą). Sprendimai priimami balsų dauguma (balsus skaičiuojant nuo dalyvaujančių narių skaičiaus) atviru vardiniu balsavimu. Laikoma, kad darbo grupės sprendimas dėl susitarimo priimtas, jeigu tam pritaria daugiau kaip pusė darbo grupės narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, sprendimą dėl susitarimo lemia darbo grupės vadovo balsas. 5.8. Darbo grupė priima sprendimus vadovaudamasi mokesčių įstatymais, bendraisiais Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, taip pat vertina įrodymų apskaičiavimams pagrįsti pakankumą, atsižvelgdama į mokestinių ginčų praktiką analogiškais klausimais“;

6 punktas – „Pagrindinės darbo grupės funkcijos: 6.1. nagrinėti mokesčių mokėtojų (jų įgaliotų atstovų) (toliau – mokesčių mokėtojai) pasiūlymus pasirašyti susitarimus (toliau – pasiūlymas) ir susitarimą inicijuojančias išvadas dėl susitarimo pasirašymo tikslingumo; 6.2. priimti sprendimus dėl susitarimų pasirašymo pagrįstumo ir tikslingumo (toliau – sprendimas dėl susitarimo); 6.3. apie priimtus sprendimus dėl susitarimų nustatyta tvarka informuoti mokesčių mokėtojus; [...]“;

16 punktas – „Mokesčių administratorius, gavęs mokesčių mokėtojo pasiūlymą nagrinėja bei sprendžia, ar yra pagrindas su mokesčių mokėtoju pradėti derybas“;

17 punktas – „Mokesčių administratorius, per 20 darbo dienų nuo mokesčių mokėtojo pateikto pasiūlymo pasirašyti susitarimą gavimo dienos, išnagrinėja mokesčių mokėtojo pasiūlymą dėl susitarimo galimybes. Jeigu mokesčių administratoriui iš mokesčių mokėtojo reikia gauti papildomos informacijos/dokumentų ar dėl kitų svarbių priežasčių (mokesčio administratoriaus vertinama mokestinio tyrimo / mokestinio patikrinimo medžiaga yra didelės apimties, sprendžiamas sudėtingas apmokestinimo klausimas, svarstomu klausimu nėra susiformavusios vieningos teismų

praktikos ir pan.), sprendimo priėmimo terminas gali būti pratęstas iki 40 darbo dienų nuo mokesčių mokėtojo pateikto pasiūlymo pasirašyti susitarimą gavimo dienos ir/arba iki tol, kol mokesčių administratorius gaus reikalingą papildomą informaciją/dokumentus, reikalingus sprendimui priimti. Atsižvelgdamas į pirmiau paminėtas priežastis ir per nustatytus terminus išnagrinėjęs mokesčių mokėtojo pateiktą pasiūlymą pasirašyti susitarimą mokesčių administratorius, atlikęs vertinimą dėl įrodymų pakankamumo apskaičiuojant mokesčius, priima vieną iš sprendimų: 17.1. nepradėti derybų. Apie tai per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu turi informuoti mokesčių mokėtoją; 17.2. pradėti derybas. Apie tai per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu turi informuoti mokesčių mokėtoją ir rašte nurodyti: [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) 2012 m. rugsėjo 27 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A⁴⁴²-2429/2012) nurodyta:

„[...] Mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta mokesčių administratoriaus diskrecija ne tik dėl susitarimo su mokesčių mokėtoju sudarymo, tačiau ir dėl įrodymų, kuriais grindžiamas mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumas, vertinimo. Šioje teisės normoje nėra nustatyti jokie kriterijai, į kuriuos turėtų atsižvelgti mokesčių administratorius pripažindamas faktą, jog nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, todėl pagal šį teisinį reguliavimą tokio fakto pripažinimas ar nepripažinimas yra tik mokesčių administratoriaus diskrecija. **Mokesčių administravimo įstatymas neriboja mokesčių administratoriaus diskrecijos nei dėl įrodymų, kuriais grindžiamas mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimas, pakankamumo vertinimo, nei dėl susitarimo su mokesčių mokėtoju sudarymo**, todėl teismas negali įpareigoti mokesčių administratoriaus sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jeigu mokesčių administratoriaus nuomone, tokiam susitarimui sudaryti nėra pagrindų, numatytų Mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio 1 dalyje. **Mokesčių administratorius turi teisę atsisakyti sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju bet kurioje derybų stadijoje.**“

10. LVAT 2010 spalio 4 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A-438-1116/2010) nurodyta:

„Kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ši teisės norma nenustato imperatyvios pareigos mokesčių administratoriui pasirašyti susitarimą kiekvienu atveju su mokesčio mokėtoju, o tik suteikia teisę susitarti dėl „mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio.“ Iš šio teisinio reglamentavimo taip pat matyti, kad teisiškai reikšminga bei pakankama aplinkybė, kuri gali sudaryti prielaidas bei sąlygas pasirašyti arba nepasirašyti minėtą susitarimą, yra konstatavimas faktinės aplinkybės, jog „nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti.“ Tačiau įrodymų pakankamumas ar jų nepakankamumas yra vertinamojo pobūdžio ir gali būti nulemtas kiekvieno individualaus atvejo, konkrečių aplinkybių bei kiekvienos iš šalių subjektyvaus vertinimo. Todėl tais atvejais, kai mokesčio administratorius turi pagrįstą pagrindą manyti bei teigti, kad mokestinei nepriemokai pagrįsti jis turi pakankamai įrodymų, neatsiranda prielaidos bei sąlygos realizuoti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio nuostatas. Tai savo ruožtu lemia, kad tais atvejais, kai mokesčių administratoriaus vertinimu įrodymų mokestinei nepriemokai pagrįsti pakanka ir šia aplinkybe jis grindžia savo atsisakymą sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju, yra įvykdomi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimai.“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Pareiškėjo skunde nurodytas ir tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos šių dalių atskirai:

11.1. dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su derybų dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų inicijavimu;

11.2. dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu.

Dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su derybų dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų procedūros inicijavimu

12. Iš skundo turinio ir pridėtų dokumentų nustatyta, kad Pareiškėjas 2017-10-23 (kartu su pastabomis dėl 2017-08-27 Patikrinimo akto) VMI prie FM pateikė pasiūlymą inicijuoti derybų dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų dydžio nagrinėjimo procedūrą. VMI prie FM 2017-11-12 raštu (faktinė rašto surašymo ir registracijos data, kaip nurodė VMI prie FM, 2017-12-12) Pareiškėją informavo, jog nusprendė pradėti derybas dėl susitarimo pasirašymo, kurios turėjo įvykti 2018-01-23. Tačiau 2018-01-15 raštu VMI prie FM Pareiškėją informavo, kad, atsižvelgus į papildomai gautus dokumentus, VMI prie FM nusprendė nepradėti derybų dėl susitarimo pasirašymo ir prašo 2017-12-12 pateiktą VMI prie FM kvietimą atvykti deryboms laikyti negaliojančiu. Pareiškėjo manymu, tokiuose VMI veiksmuose, kai dėl to paties klausimo priimami du skirtingi sprendimai, įžvelgtinas piktnaudžiavimas ir biurokratizmas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo nevertinti paties 2018-01-15 rašto turinio teisėtumo, taigi ir VMI prie FM priimto sprendimo nepradėti derybų pagrįstumo.

13. MAĮ (šios pažymos 8.3 punktas) reglamentuota, kad Valstybinė mokesčių inspekcija yra institucija, atsakinga už MAĮ nurodytų mokesčių, išskyrus muitus, administravimą. Vadovaujantis MAĮ 25 straipsniu VMI prie FM (centrinis mokesčių administratorius), be kita ko, kontroliuoja, ar teisingai apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti mokesčiai. Pažymėtina, kad siekiant kontroliuoti, kaip mokesčių mokėtojas vykdo mokesčių įstatymų reikalavimus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo, sumokėjimo srityse, mokesčių administratorius turi teisę atlikti mokestinius patikrinimus.

MAĮ 71 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Pasirašius tokį susitarimą, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą, negu nurodyta susitarime. Minėtas susitarimas gali būti pasirašytas mokestinio tyrimo ar mokestinio patikrinimo metu, taip pat visų mokestinių ginčų nagrinėjimo etapų metu. Pažymėtina, kad MAĮ 71 straipsnio nuostatos detalizuojamos Taisyklėse (šios pažymos 8.4 punktas), kuriose nustatyta pasiūlymo dėl mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymo inicijavimo ir pateikimo, nagrinėjimo, informavimo apie priimtą sprendimą dėl pasiūlymo pasirašyti susitarimą, derybų ir susitarimo pasirašymo tvarka. Susitarimo pasirašymo pagrįstumui bei tikslingumui vertinti, vesti derybas su mokesčių mokėtoju dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų bei rengti atitinkamo susitarimo projektus, taip pat atlikti kitas funkcijas, nurodytas Taisyklėse, yra sudaroma darbo grupė, t. y., darbo grupė turi įgaliojimus veikti mokesčių administratoriaus vardu.

Mokesčių administratorius, per 20 darbo dienų nuo mokesčių mokėtojo pateikto pasiūlymo pasirašyti susitarimą gavimo dienos, išnagrinėja mokesčių mokėtojo pasiūlymą dėl susitarimo galimybės (išimtiniais atvejais šis terminas gali būti pratęstas iki 40 darbo dienų). Mokesčių administratorius, išnagrinėjęs mokesčių mokėtojo pateiktą pasiūlymą pasirašyti susitarimą ir atlikęs vertinimą dėl įrodymų pakankamumo apskaičiuojant mokesčius, priima vieną iš sprendimų: nepradėti derybų arba pradėti derybas. Apie tokį savo sprendimą mokesčių administratorius per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos raštu turi informuoti mokesčių mokėtoją.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad aiškindamas MAĮ 71 straipsnio nuostatas LVAT savo jurisprudencijoje yra nurodęs, jog Mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti, nenustato imperatyvios pareigos mokesčių administratoriui pasirašyti su mokesčių mokėtoju susitarimą kiekvienu atveju, o tik suteikia teisę susitarti dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio (šios pažymos 10 punktas). LVAT taip pat yra konstatavęs, jog **mokesčių administratorius turi teisę atsisakyti sudaryti susitarimą su mokesčių mokėtoju bet kurioje derybų stadijoje** (šios pažymos 9 punktas).

Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, kaip nurodė LVAT (šios pažymos 9 punktas), MAĮ 71 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta mokesčių administratoriaus **diskrecija ne tik dėl susitarimo su mokesčių mokėtoju sudarymo, tačiau ir dėl įrodymų, kuriais grindžiamas mokesčio ir su juo susijusių sumų apskaičiavimo pagrįstumas**. Taigi, tuo atveju, kai, priėmus sprendimą pradėti derybas, mokesčių administratorius gauna papildomą informaciją, kuri, jo manymu gali turėti įtakos mokesstinės prievolės apskaičiavimui, mokesčių administratorius, siekdamas įgyvendinti MAĮ įtvirtintus valstybinės mokesčių inspekcijos uždavinius (šios pažymos 8.3 punktas), turi teisę atsisakyti tęsti derybų procedūras, o tuo atveju, jei derybų procesas nepradėtas, – priimti sprendimą nepradėti derybų, kuris tokiu atveju pakeičia ankstesnį mokesčių administratoriaus sprendimą.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad VMI prie FM veiksmuose priėmus sprendimą pradėti derybas, o vėliau, po papildomos informacijos gavimo, priėmus sprendimą nepradėti derybų, nėra pagrindo įžvelgti biurokratizmo ar piktnaudžiavimo požymių, todėl skundo dalis dėl VMI prie FM pareigūnų veiksmų (neveikimo) teikiant atsakymą į Pareiškėjo kreipimąsi **atmestina**.

14. Atsižvelgęs į tai ir įvertinęs tyrimo metu gautą informaciją bei nustatytas aplinkybes Seimo kontrolierius sprendžia, kad tikslinga pasisakyti dėl Taisyklėse įtvirtinto reglamentavimo.

Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinta, jog teisėkūroje, be kita ko, vadovaujamasi aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Šio principo įgyvendinimą teisėkūroje privalo užtikrinti teisės aktus priimančiosios subjektais.

VMI prie FM viršininko įsakymu patvirtintose Taisyklėse išsamiai išdėstyta, kokius veiksmus turi atlikti mokesčių administratorius (Darbo grupė) nagrinėjant pasiūlymą pasirašyti susitarimą, derybų dėl susitarimo proceso metu, taip pat reglamentuotas susitarimo turinys; tačiau Taisyklėse nėra aiškiai reglamentuota, kokius veiksmus turi atlikti ir (arba) kokius sprendimus turi priimti mokesčių administratorius (Darbo grupė) tuo atveju, kai, Darbo grupei priėmus sprendimą dėl derybų inicijavimo, pasikeičia situacija (pvz., mokesčių administratorius gauna papildomos informacijos) ir mokesčių administratorius mano, jog nebėra pagrindo tęsti derybų procedūras. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad **toks teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto teisinio reguliavimo aiškumo principo** (šios pažymos 11.6 punktas), todėl sudaro sąlygas įvairioms interpretacijoms ir mokesčių mokėtojo nepasitikėjimui VMI prie FM.

Pažymėtina, kad tokias abejones patvirtinta ir Pareiškėjo skundo teiginiai (šios pažymos 2.10 ir 2.11 punktai). Atsižvelgiant į tai, VMI prie FM viršininkui teiktina rekomendacija dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo.

**Dėl VMI prie FM veiksmų,
susijusių su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu**

15. Iš skundo turinio nustatyta, kad Pareiškėjo taip pat netenkina VMI prie FM veiksmai, susiję su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu. Pareiškėjo teigimu, VMI prie FM veiksmai 2018-01-15 raštu informavus, jog planuojama atlikti pakartotinį Bendrovės patikrinimą, kai sprendimas dėl pakartotinio patikrinimo faktiškai priimtas tik 2018-02-09, rodo, jog VMI prie FM 2018-01-15, t. y., dar iki Bendrovės pateiktų pastabų dėl Patikrinimo akto nagrinėjimo procedūros oficialios pradžios, žinojo neprasidėjusios administracinės procedūros, t. y., Pareiškėjo pastabų nagrinėjimo procedūros, rezultatą (sprendimą atlikti pakartotinį patikrinimą). Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo nuomone, tokie VMI prie FM veiksmai turėtų būti prilyginami piktnaudžiavimui ir biurokratizmui.

16. Iš VMI prie FM Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų nustatyta, kad Bendrovė dėl VMI prie FM 2018-02-09 sprendimo Nr. (21.131-31-5) FR0682-42, kuriuo buvo patvirtintas patikrinimo aktas ir buvo nuspręsta pakartotinai patikrinti Bendrovę, iniciavo ginčus ikiteisminio ginčo institucijose – Mokestinių ginčų komisijoje ir LAGK bei teisinius ginčus – VAAT. Pažymėtina, kad Bendrovė skunduose, siekdama pagrįsti galimai neteisėtus VMI prie FM veiksmus inicijuojant pakartotinį Bendrovės patikrinimą, nurodo aplinkybes ir argumentus, susijusius VMI 2018-01-15 rašto turiniu, kurie iš esmės sutampa su Seimo kontrolieriui įstaigai pateiktais skundo argumentais (šios pažymos 7.1 punktas).

17. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta, jog Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas **arba yra nagrinėjamas teisme**. To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės (šiuo konkrečiu atveju – aplinkybė, kad skundas tuo pačiu klausimu (buvo) yra nagrinėjamas teisme), skundo tyrimas nutraukiamas.

Įvertinus tai, kas išdėstyta (Bendrovė inicijavo teisinius ginčus, glaudžiai susijusius su Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui keliamais klausimais, ir šiuo metu teisminis nagrinėjimas nėra baigtas), **skundo dalies** dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą priėmimu, vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 17 straipsnio 4 dalimi bei 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, **tyrimas nutrauktinas**.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „A“ **skundo dalį** dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su derybų dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų procedūros inicijavimu, **atmesti**.

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia UAB „A“ **skundo dalies** dėl VMI prie FM veiksmų, susijusių su sprendimo inicijuoti pakartotinį mokestinį patikrinimą

priėmimu, tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja **Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkui** imtis priemonių teisinio reglamentavimo tobulinimui, siekiant, kad būtų aiškiai reglamentuota, kokiais atvejais ir kokia tvarka yra keičiamas priimtas mokesčių administratoriaus sprendimas inicijuoti derybas.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**, pateikiant informaciją bei ją patvirtinančius dokumentus, kokių konkrečių priemonių buvo imtasi.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas